

Jaarverslag 2018-2019 van de Historische Vereniging Alkmaar

Huisvesting

Huisvesting bestuurskantoor

Adres: Nassaulaan 43 Alkmaar.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestond na 12 april 2018 uit: Leen Spaans, voorzitter; Anneke Goddijn, secretaris; Stefan Jansen, penningmeester; Feyko Alkema en Rob de Vries, werkgroep pré-advies voor ruimtelijke kwaliteit; Netty Bleichrodt, wandelingen; Klaas te Bos, plv. voorzitter, lezingen, werkgroep documentatie en vertegenwoordiger van het bestuur bij AlkmaardersopdeKaart en het Alkmaars Historisch café; Joost Cox, hoofd- en eindredacteur Oud-Alkmaar.

Financiën

Inkomsten

In 2018 is € 30.037,-- aan contributie ontvangen. Dit is € 1.304,-- meer dan in 2017. Met de overige inkomsten uit giften, verkoop boeken, rente en de Pinkster 3, komen de totale inkomsten van de HVA over 2018 uit op € 37.558,--. Dit lijkt op het eerste gezicht veel lager dan in 2017. De inkomsten in 2017 waren echter ongebruikelijk hoog, als gevolg van een eenmalig financieel resultaat van € 11.823,-- uit het project "Walk of History". Zonder dit resultaat waren de inkomsten over 2017 € 33.894,--. Wanneer we deze eenmalige opbrengt in 2017 buiten beschouwing laten, zijn de inkomsten in 2018 met € 3.664,-- gestegen ten opzichte van 2017.

Uitgaven

Als gevolg van enkele bijzondere uitgaven, komen de totale uitgaven van de HVA over 2018 hoger dan gebruikelijk uit op € 51.688,--. Deze bijzondere uitgaven bestaan uit het volgende. De HVA heeft in 2018 een financiële bijdrage van € 9.686,-- geleverd aan de totstandkoming van het boek "De Grote Kerk van Alkmaar, 500 jaar bouwen en behouden", waardoor het boek om niet als eindejaarsgeschenk aan de leden ter beschikking kon worden gesteld. Deze financiële bijdrage is gefinancierd met het financiële resultaat uit 2017 van de inspanningen aan het project "Walk of History" tot een bedrag van € 11.823,--. Daarnaast zijn de kosten voor het periodiek Oud Alkmaar gestegen wegens een stijging van de papierprijs. De HVA heeft in 2018 ook extra kosten gemaakt voor de overdracht van de ledenadministratie aan een extern professionele partij. Tot slot zijn extra kosten gemaakt wegens een huurverhoging voor het pand aan de Nassaulaan, voor opstartkosten van de Monumentenloods en voor lezingen en wandelingen.

Resultaat

De hogere uitgaven hebben geleid tot een tekort over 2018 van - € 14.130,--. Dit resultaat is ten laste gebracht van het vrij te besteden eigen vermogen van de HVA.

Vermogen

Het vermogen van de HVA belooft per 31 december 2018 een bedrag van € 210.257,--.

Ledenaantal

Het ledenaantal is in 2018 met 85 leden gegroeid ten opzichte van 2017. Per 31 december 2018 heeft de HVA 1.467 leden.

Activiteiten

Lezingen

In de periode 2018-2019 heeft het bestuur de volgende 7 lezingen georganiseerd:

10 april 2018: lezing van Gerrit Valk over ex-SS-ers in dienst van het Nederlandse leger;

3 oktober 2018: lezing door Erna Peijnenburg en Rob de Vries over het kerkgenootschap en gebouw van de Oud Katholieke kerk;

6 november 2018: lezing door Harry de Raad over het beleg van Alkmaar;

4 december 2018: lezing door Henk de Visser over de Hollandse en Westfriese stolpboerderij;

8 januari 2019: herhaling van de lezing door Harry de Raad over het beleg van Alkmaar;

5 februari 2019: lezing door Martijn Mulder over de geschiedenis van het slot in Egmond aan de hoef;

5 maart 2019: lezing door Eric Zwijnenberg en Tom Kreuning over de molens aan de Hoornse vaart.

Alkmaars Historisch Cafe en Stichting Alkmaarders op de Kaart

Het bestuur van de HVA heeft meegewerkt aan de activiteiten van deze twee instellingen. In de reeks Alkmaarders op de kaart zijn in de periode 2018/2019 kaarten verschenen over Jan Boon (reder uit De Rijp) en Bakens in het landschap (kerken in de gemeente Alkmaar).

Wandelingen

De HVA-gidsen zijn: Bert Muis, Mart Hagenbeek, Marlies ten Berge, Loes van der Meulen, Guus Breebaart, Jan Nachbar, Jan van Baar, Paul Sivius en Peter de Rover. Vanaf september 2018 Otto Magel.

Het wandelprogramma van het afgelopen jaar bestond uit vijf verschillende routes. We telden in totaal 420 deelnemers. De wandelroutes werden door de gidsen samengesteld rond de volgende thema's: 'Straatmeubilair', 'Alkmaar in de Boeken', 'Rond de Oosterhout', 'In Europa' en het thema 'Energie'. Het was een prachtig wandelseizoen. De wandelingen zijn gratis. Veel wandelaars zijn lid van onze vereniging geworden. In december kwamen de gidsen bij elkaar om afspraken te maken voor de wandelingen in 2019

Open Huis

Onze 'Open Huis'-sessies, iedere tweede zaterdag van de maand, trokken in totaal 83 geïnteresseerden. Bert Muis, Mart Hagenbeek, Wim Bonfrer, Bart van den Bosch en Netty Bleichrodt-Vegter waren gastheer of gastvrouw. De bezoekers werden tien maal ontvangen in ons kantoor aan de Nassaulaan 43 en één maal, tijdens Open Monumenten dag, in de 'De Lutherse Kerk'. Daarnaast hebben in november en december 64 HVA-leden en 36 'Vrienden van de Grote Kerk' het eindejaarsgeschenk tijdens de Open Huis dagen opgehaald, 'De Grote Kerk van Alkmaar. 500 jaar bouwen en behouden'. Redenen van bezoek? 1. Interesse in de specifieke delen van Alkmaar omdat de bezoeker daar woont. 2. Inbreng van nieuwe documentatie, of bezoek aan ons archief. 3. Reacties op artikelen, geschreven in ons tijdschrift Oud Alkmaar. 4. Algemene interesse in het doen en laten van de Historische Vereniging Alkmaar. Specifieke vragen waar geen direct antwoord op te geven was werden genoteerd en doorgestuurd naar de specialisten binnen het bestuur.

Documentatiegroep

De documentatiegroep is bijna wekelijks op dinsdagmiddag aan het werk geweest in ons kantoor aan de Nassaulaan. De werkgroep is doorgegaan met het op orde brengen van het archief (inventarisatie van foto's, boeken, prentbriefkaartalbuns en de inventarisatie van krantenartikelen). Vanaf mei 2018 kwam de gehele zolderruimte van het pand aan de Nassaulaan ter beschikking aan de HVA. Daardoor was het mogelijk alle boeken en documenten overzichtelijker op te bergen, waardoor de toegankelijkheid van het materiaal verbeterd is. De werkgroep heeft voorts belangstellenden ontvangen die op zoek waren naar informatie, vele ontvangen vragen via de e-mail beantwoord en boeken verkocht via de website "het boekwinkeltje"

Werkgroep pré advies voor ruimtelijke kwaliteit

De werkgroep vergadert tweewekelijks op woensdagmiddag en bespreekt de aanvragen van bouwplannen in de binnenstad, de schil om de binnenstad zoals Spoorbuurt en Emmakwartier en de historische toegangswegen als de Kanaaldijk en de Herenweg in Oudorp. Tevens worden plannen in de Schermer en Graft de Rijp behandeld. Van de bespreking wordt verslag gemaakt dat aan het college van Burgermeester en Wethouders wordt gestuurd. Een kopie van het verslag wordt aan de Commissie voor ruimtelijke kwaliteit meegestuurd. De commissie bestaat uit de volgende leden: voorzitter: Feyko Alkema, leden: Fred Hoek, Martien Verkerk, Rob de Vries, Guus Küpfer, Henk de Visser, Lucas Zimmerman, Jos Stroomer, Mark Groot en Anton Geijer. In het tijdschrift Oud Alkmaar worden de belangrijkste bouwaanvragen en het commentaar van de werkgroep daarop besproken.

Werkgroep Archeologie

Het is gebruikelijk dat de HVA regelmatig contact heeft met de afdeling erfgoed en dan in het bijzonder de archeologie. In het verleden was het contact wat intensiever dan tegenwoordig wat vooral het gevolg is van nog altijd achterblijvende bouwactiviteiten in de binnenstad. Bovendien brengt de afdeling erfgoed sinds enige jaren een prachtige nieuwsbrief uitbrengt zodat er voldoende inzicht is van hun werkzaamheden. De belangrijkste onderzoek locaties van het afgelopen jaar bevonden zich aan het Ritsevoort en op de Doelenveld. Aan het Ritsevoort, in de buurt van het bolwerk waar de molen van Piet staat zijn sporen van zeer vroege bebouwing gevonden waar bovendien brandsporen te zien waren die mogelijk het gevolg waren van invallen door Friezen, wellicht onder aanvoering van de beruchte Lange Pier. Tweede opmerkelijke onderzoek locatie is het Doelenveld. Als gevolg van het deels slopen van het oude Victorie theater kwam een stuk grond vrij voor onderzoek. Een onbekende en overkluisde waterloop werd zichtbaar die ooit de

wateren van de Nieuwesloot en de Ramen met elkaar verbond. Zo is een stukje stedenbouw van de historische stad weer teruggevonden. Naar verluid is een deel van de overkluisde waterloop vernietigd omdat de aannemer van de nieuwbouw geen energie wilde steken in het herzien van het fundering plan voor de nieuwbouw. Zo kan in korte tijd iets dat al eeuwen in de grond ligt en had kunnen blijven met een enkele pennenstreek uit de toekomstige geschiedenis worden verwijderd.

Open Monumentendag.

Dit jaar waren we in de Lutherse Kerk met een tentoonstelling rond het thema In Europa met foto's en met gedichten van het Alkmaars Dichtersgilde.

Oud Alkmaar

De redactie bestond in 2018 uit Marlies ten Berge, Joost Cox, Jan Drewes (tot augustus) en Lisa Oskamp. OA 1 bevatte: Harry de Raad, 'Het Alkmaarse interneringsdepot'; Joost Cox, 'Het Bruidskroontje van Brigitta Stuijling'; Bob van der Schaaf, 'Alkmaar als zeehaven in 1834' en Joost Cox, 'Laatmiddeleeuwse handschriften van Alkmaarse kloosters'. OA 2: Marjanne Kloeg, 'Het reisverslag van Bridget Matthews'; Lisette Blokker, 'De Alkmaarse stadstram'; Joost Cox, 'Zilveren lavaboschaal' en Harry de Raad, 'De Belgen-inundatie'.

OA 3: Marijke Joustra, 'Johannes Haghen, Alkmaars eerste boekdrukker'; Joost Cox, 'Oorlogsschepen genaamd *Alkmaer* tijdens de Republiek'; Carolien Roozendaal, 'Een kloek boek over de Grote Kerk'; Ab Hoving, 'De restauratie van het kerkschip van Alkmaar' en Harold Bos, 'Staand horloge' uit museum *Huys Auerhaen*.

Monumentenloods

De gemeente Alkmaar heeft al jaren een Monumentenloods aan de Torenburg. Deze loods is gevuld met spullen die Henk Krabbendam namens de gemeente heeft opgehaald. Nu Henk met pensioen gaat heeft de gemeente Alkmaar de HVA gevraagd de loods over te nemen. Daar heeft de HVA met enthousiasme positief op gereageerd. Om het gebouw aan de Torenburg meer toegankelijk te maken heeft Alkmaar besloten de loods tijdelijk te verhuizen naar de Edisonweg.

De opdracht aan de HVA is om de loods te beheren en de inhoud te verkopen. Onze klanten moeten wel in Alkmaar wonen in een huis ouder dan 1940. Zeldzame materialen worden verkocht als ze in de stijl van het monument passen. Denk aan tegels van 200 jaar oud. Die moeten dan ook ingebracht worden in een monument van 200 jaar oud. Daarnaast zal er een klein museum worden gerealiseerd waar bijzondere goederen bewaard worden. Denk aan een tegeltableau en goederen uit winkels van Alkmaar.

Een tiental vrijwilligers zijn in het oude TMG gebouw aan de Edisonweg bezig met het schoonmaken, ordenen, fotograferen van de goederen. Het uiteindelijke doel is een website te maken waarop onze klanten kunnen zien wat de loods in huis heeft. Ondertussen heeft de werkgroep de eerste klanten mogen ontvangen en zijn de eerste spullen verkocht.

De planning is dat de verbouwing van de loods aan de Torenburg in 2019 wordt afgerond en dat de loods in begin 2020 wordt geopend.

Oud Alkmaar prijs

Deze prijs werd op 12 april uitgereikt aan de Boerderijstichting. De Stichting ontving de prijs uit waardering voor de inzet voor het behoud van de stolp, al 30 jaar lang.

Publiciteit

* Wekelijkse column van de voorzitter in het Alkmaars Nieuwsblad

Website: www.hvalkmaar.nl